

Deze web-magazine is een samenraapsel van binnen gekomen berichten, gein en ongein de Koninklijke Marine, Koopvaardij, Visserij en Binnenvaart aangaande over het heden en verleden.

“ Redactie ten Anker “

Abeelstraat 96
3329 AG Dordrecht
06-25160899
tenanker@kpnmail.nl
NL98 INGB 0002 4713 68

“ ten Anker “

Deze extra toevoeging van het web-magazine fungeert als verlengstuk en is onafscheidelijk verbonden aan de website: <https://www.tenanker.com> en conformeert zich aan de regelgeving zoals daar is vermeld.

Er zijn altijd wel mensen die met mijn werk aan de haal gaan. Aan de ene kant is dat een teken dat ik het goed heb neergezet, maar ik sta niet toe lukraak te kopiëren voor andere dan puur privé doeleinden zonder daar schriftelijke toestemming voor te vragen.

**EIDRAAD UITZENDING
NEDERLANDSE ANTILLEN**

INHOUDSOPGAVE

DEEL 3

DE NEDERLANDSE ANTILLEN IN VOGELVLUCHT

HOOFDSTUK 7

GEOGRAFIE

	Blz.
A. Ligging.....	63
B. Geologie.....	65
C. Klimaat.....	65
D. Flora.....	67

E. Fauna.....	69
---------------	----

HOOFDSTUK 8

HISTORIE

A. Benedenwindse eilanden.....	70
B. Bovenwindse eilanden.....	76

HOOFDSTUK 9

BEVOLKING

A. Algemeen.....	80
B. Cultuur.....	81
C. Taal.....	81
D. Muziek.....	82

HOOFDSTUK 10

HET STAATSBESTEL

A. Algemeen.....	83
B. Koninkrijksrelaties.....	83
C. Landsregering.....	84
D. Gouverneur.....	84
E. Staten van de Nederlandse Antillen.....	85
F. Eilandgebieden.....	85

G. Verkiezingen.....	85
H. Vlag, wapen, volkslied.....	86
I. Toekomst.....	87

HOOFDSTUK 11

KONINKRIJKS EN LANDS AANGELEGENHEDEN

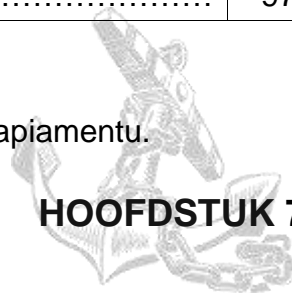
A. Defensie.....	88
B. Oriëntatie buitenland.....	88
C. Justitie.....	89
D. Onderwijs.....	90
E. Volksgezondheid.....	91

HOOFDSTUK 12

ECONOMISCHE ASPECTEN

A. Economie algemeen.....	92
B. Olie.....	93
C. Toerisme.....	95
D. Vakbonden.....	96
E. Werkgeversorganisaties.....	97

Bijlage A.
Enige Nederlandse woorden in het Papiamentu.

HOOFDSTUK 7

GEOGRAFIE

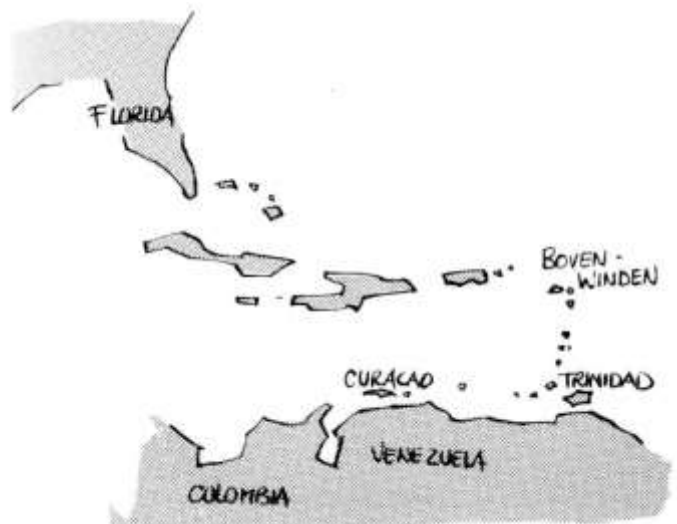
A. LIGGING

De eilandenboog die zich uitstrekt van de noordoost-punt van Zuid-Amerika naar Florida in de Verenigde Staten wordt aangeduid met de verzamelnaam "Antillen". Met Midden-Amerika omsluiten deze eilanden de Golf van Mexico en de Caraïbische zee.

De Antillen worden als volgt ingedeeld:
De Grote Antillen: Cuba, Jamaica, Hispaniola en Puerto-Rico.

De Kleine Antillen: De eilandjes ten zuidoosten van de Grote Antillen

De Bahama's: De eilandjes ten noorden van de Grote Antillen.

De Nederlandse Antillen maken deel uit van de Kleine Antillen en bestaan elk uit twee eilandengroepen van drie eilanden, te weten:

de **Benedenwindse eilanden**; Aruba, Bonaire, Curaçao.

Deze eilanden liggen 30 tot 90 km uit de kust van Venezuela, ongeveer 1300 km noord van de evenaar en ongeveer 10.000 km van Amsterdam.

de **Bovenwindse eilanden**; St.Eustatius, Saba, St.Maarten (waarvan een groot gedeelte aan Frankrijk behoort).

De Bovenwindse eilanden bevinden zich 900 km noordoost van de benedenwindse eilanden. De benaming "boven en beneden de wind" dateert uit de zeiltijd en geeft de ligging aan t.o.v. de Noord Oost Passaat.

De drie eilanden van deze twee groepen liggen 35 tot 80 km uit elkaar.

Door de ligging op gemiddeld 67° westerlengte is er een tijdsverschil met Nederland van 5 uur (Antillen 12h is Nederland 17h).

Bij zomertijd in Nederland is het verschil 6 uur.

eiland	oppervlakte in km ²	inwoners in duizendtallen	hoofdstad
Curaçao	444	156	Willemstad
Aruba	193	62	Oranjestad
Bonaire	288	9	Kralendijk
St. Maarten(Ned.)	37	10	Philipsburg
St. Eustatius	21	1	Oranjestad
Saba	13	1	The Bottom
totaal (globaal)	1000	240	
provincie Utr.	1324	758	
Texel	680	12	

B. GEOLOGIE

1. De Benedenwindse eilanden;

Deze eilanden zijn van vulkanische oorsprong en de meeste gesteenten bestaan dan ook uit lava.

Aan de kust vindt men kalksteenafzettingen, gesteenten gevormd uit de resten van de kalkskeletten van de koraaldiertjes. Het landschap is tamelijk vlak met slechts hier en daar een enkele heuvel. De noordkusten van deze eilanden bestaan uit (koraal) rotsen die steil in zee aflopen tot een diepte van ongeveer 1000 meter.

De oceaandeining, ontstaan onder invloed van de Noord-Oost passaat, wordt door de steile rotskust teruggekaatst waardoor er aan de noordkust meestal een verwarde wilde zee staat. Vele grotten en gaten in de rotsen aan de noordkust zijn door de zee uitgesleten.

Aan de zuidwestzijde, de lijkzijde dus, vindt men kalm dikwijls rimpelloos water en vele koraalstrandstranden.

De hoogste "bergen" zijn:

Curaçao	Christoffelberg	372 m.
Aruba	Jamanota	176 m.
Bonaire	Brandaris	240 m.

2. De Bovenwindse eilanden.

Met uitzondering van St. Maarten zijn deze eilanden boven de zeespiegel uitstekende uitgedoofde vulkanen. De toppen zijn hoger dan bij de benedenwindse eilanden:

Saba	Mount Scenery	870 m.
St. Eustatius	The Quill	600 m.
St. Maarten	heuvelketens	300 à 400 m.

C.KLIMAAT

1. Algemeen

Hoewel de eilanden in "de tropen" liggen heerst er toch geen echt tropisch klimaat. Als de zon volop schijnt wordt het niet overmatig warm en ook de vochtigheidsgraad is niet erg hoog. De vrij krachtige Noordoost-passaat (gemiddeld 7m/per seconde) zorgt voor een plezierige afkoeling.

Koelste maanden: januari en februari met gemiddelde dagtemperatuur van 28,5° C en gemiddelde nachttemperatuur van 21,5° C.

Warmste maanden: september met een gemiddelde dagtemperatuur van 30° C en gemiddelde nachttemperatuur van 26° C.

De regen valt in korte, hevige buien die zelden langer dan een half uur duren. De gemiddelde regenval is 600 mm per jaar. (Ned. 750 mm/jaar).

Oktober t/m december zijn de regenmaanden. De periode van maart tot en met september is de droge tijd waarin niet meer dan een enkele korte bui valt. Windstilte komt zelden voor. Windstoten treden op bij het langstrekken van regen of onweersbuien. Hoewel de eilanden buiten het orkaangebied liggen kennen de

marinebasis en de marinierskazerne wel een z.g. "orkaanrol" om toch op alles voorbereid te zijn.

3. De Bovenwindse eilanden

De temperaturen liggen 1 à 2 graden lager dan op de Benedenwindse eilanden en er valt gemiddeld twee maal zoveel regen. De bovenwindse eilanden liggen wel in het orkaangebied.

D. FLORA

In de loop der eeuwen zijn de Nederlandse Antillen sterk ontbost. Houtkap vond plaats voor het branden van houtskool, voor de verfindustrie en voor de aanleg van plantages. De vrij grazende schapen en geiten hebben vervolgens in vrij ernstige mate de plantengroei aangetast. En tenslotte heeft de mens het water aan de bodem onttrokken om in zijn drinkwaterbehoefte te kunnen voorzien. Dit alles heeft tot gevolg gehad dat over uitgestrekte gebieden geen vegetatie meer aanwezig is of dat de

oorspronkelijke begroeiing plaats heeft gemaakt voor stuikgewas, cactussen en laaggeboomte. Het landschap ziet er dan ook dor en droog uit. Alleen de stadstuinen, waar de mogelijkheid bestaat om veel water te geven, maken hierop een gunstige uitzondering. Tropische vegetatie zoals orchideeën en boomvarens treft men alleen aan op de hogergelegen berghellingen waar het dikwijls veel meer regent.

Bomen:

de "dividivi" is karakteristiek voor de Antillen door zijn typische windvorm. D.w.z. de takken van de boom groeien met de richting van de passaat mee.

Palmbomen komen in diverse soorten voor. Dikwijls worden deze bomen aangeplant ter verfraaiing van het landschap. De manzalina en mangrove ziet men hoofdzakelijk langs de binnenbaaien en kusten waar de bodem zilt is.

Op de erven van huizen worden dikwijls citrusvruchten, kokosnoten, tamarinde, papaja's, mango's en bananen gekweekt.

Planten:

Cactussen zijn er in grote verscheidenheid. De meest in het wild voorkomende soorten zijn de "Cadushi", de grote boomvormige cactus, en verder de veel kleinere bolcactus.

De "dama di anochi," een cactus met schitterende bloemen die maar één nacht bloeien, wordt veel gekweekt.

In de Nederlandse Antillen bestaat een uitvoerverbod voor alle soorten cactussen.

Een plant die men veel tegenkomt op de oude verlaten plantages maar die toch ook de laatste decennia weer wordt aangeplant is de aloë.

Het sap van deze plant wordt gebruikt voor fabricage van zonnebrandcrèmes.

E. FAUNA

Op de Nederlandse Antillen komen minder diersoorten voor dan op het nabijgelegen vasteland. Buiten de ingevoerde, dikwijls verwilderde, huisdieren komen er geen grote zoogdieren in het wild voor. De eilanden worden hoofdzakelijk "bevolkt" door vogels, insecten en kleine reptielen. De koraalriffen worden bewoond door de meest schitterende tropische vissen, veel langoesten, zeeappels en andere soorten van onderwaterleven. Omdat de riffen op Bonaire door mens en natuur worden bedreigd, is men bezig met de ontwikkeling van het "marine parks pilot project." Een project waarin onderzocht wordt hoe de Bonairiaanse riffen als onderwatertuin kunnen worden beschermd en toch voor het publiek toegankelijk kunnen blijven.

Ook andere diersoorten worden beschermd; hoofdzakelijk vogels, maar ook b.v. de leguaan. Het zg. "speervissen" is op alle drie de benedenwindse eilanden streng verboden. De vuurwapenverordening van Curaçao verbiedt het gebruik van gaspistolen/geweren, ook al worden deze gewilde stropers attributen op de toonbank verkocht.

Bonaire is ook een van de weinige plaatsen ter wereld waar de flamingo nog in het wild voorkomt. Zij bewonen de zoutpannen op de zuidpunt van Bonaire en het natuurreservaat Slagbaai aan de Noord-West kust.

HOOFDSTUK 8

HISTORIE

Bonaire, Curaçao en waarschijnlijk ook Aruba zijn in 1499 ontdekt door de Spanjaard Alonso de Ojeda tijdens de eerste expeditie onder zijn leiding naar het Caraïbisch gebied. Zij werden door hem Islas de los Gigantes - Eilanden der Reuzen - genoemd vanwege de grote lengte van de Indiaanse bewoners. Over het ontstaan van de namen Curaçao, Aruba en Bonaire lopen de meningen nogal uiteen. Veel heeft de ontdekking van deze Benedenwindse eilanden voor de Spanjaarden niet betekend. Het ontbreken van een gevestigd Spaans bestuur werd de bevolking noodlottig. De grote sterfte onder de Indiaanse bevolking door de wrede behandeling en de geringe weerstand tegen Europese ziekten veroorzaakte daar een nijpend tekort aan arbeidskrachten. In 1513 was dit tekort zo schreeuwend dat Ferdinand Don Diego Colón, zoon

van Columbus, verlof gaf om de drie eilanden tot onnutte eilanden - islas inútiles - te verklaren. Dit hield o.a. in, dat officieel werd vastgesteld dat daar geen goud of parels werden gevonden en dat deze eilanden werden vrijgegeven als jachtterrein aan de beruchte 'Indieros' of Indianenjagers. Met die verklaring als vrijbrief werd reeds in 1515 de gehele valide bevolking - 2.000 zielen - met Spaanse schepen naar het eiland Hispaniola vervoerd. De rest was waarschijnlijk onbruikbaar als werkkraft en werd omgebracht.

1. Curaçao

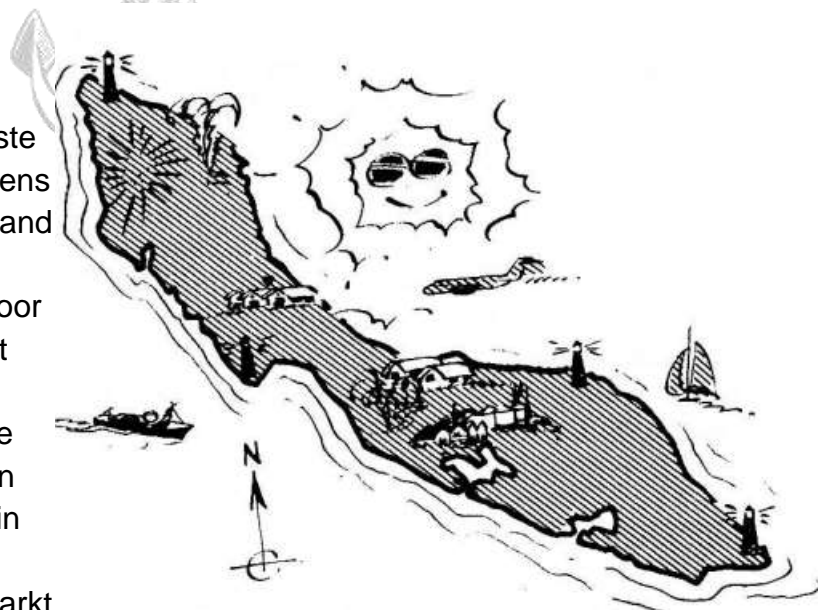
De grote behoefte aan zout dreef de Nederlanders over de Atlantische Oceaan naar het Caraïbisch gebied waar zij de nodige voorraden vonden om hun haringindustrie aan de gang te houden. Regelmatige Nederlandse bezoeken vonden na 1595 plaats. Na

dat jaar worden in verscheidene Nederlandse steden compagnieën gesticht met het doel expedities naar het Caraïbisch gebied uit te rusten om zout te halen, smokkel te bedrijven en kaapvaart uit te oefenen. Na de oprichting van de West-Indische Compagnie in 1621 vond de uitrusting van dergelijke ondernemingen plaats onder auspiciën van dit lichaam. Na geringe Spaanse weerstand werd in 1634 het eiland Curaçao door een Nederlands vlooteskader onder leiding van Johannes van Walbeek bezet.

Van de eerste Directeuren na Van Walbeek kreeg Stuyvesant de grootste vermaardheid daar hij vanaf 1646 tevens Directeur-generaal van Nieuw-Nederland was en 17 jaar van daaruit de Caraïbische bezittingen bestuurde. Voor Curaçao was zijn optreden echter niet van grote

betekenis. Economisch gezien was de periode 1660-1700 voor de W.I.C. een goede tijd. De slavenhandel bloeide; in 1675 werd de haven van Curaçao opengesteld voor alle naties en als markt voor de noordkust van Zuid-Amerika

voorzag het eiland in een behoefte, zowel wat aanvoer van levensmiddelen als wat afzet van plantageprodukten betrof. Gedurende de Spaanse Successieoorlog (1701-1714) werd de kaapvaart gecombineerd met de handel op de vaste kust. De Curaçaose schepen leverden de in Venezuela gekochte cacao aan de Spanjaarden en kaaptten, als het zo uitkwam, tevens Spaanse schepen.

Curaçao heeft enige keren vijandelijke landingen moeten doorstaan. Zo trokken de Fransen na een geslaagde landing in 1713 eerst weg tegen betaling van 115.000 peso's in geld, koopwaar en slaven. In de loop van de 18e eeuw raakte Nederland verwickeld in talrijke oorlogen waardoor de Curaçaose handel door kaperij veel schade leed. Daarbij kwam dat andere naties Nederland voorbijstreefden in de vrachtvaart. De periode van de Amerikaanse Vrijheidsoorlog gaf een opleving te zien. Curaçao en vooral St. Eustatius profiteerden van dit conflict omdat koopvaarders en kapers van beide partijen de havens bezochten. De vierde Engelse oorlog van de Republiek der Verenigde Nederlanden luidde het einde van de welvaart in. De Franse revolutie van 1789 sloeg ook naar de Antillen over. In 1795 brak een opstand onder de slaven uit. De opstand werd weer bedwongen.

In het begin van de 19e eeuw vormde Curaçao een twistpunt tussen Engeland en Frankrijk. Diverse keren vonden invallen plaats. Tot 1816 hielden de Engelsen Curaçao bezet, waarna het eiland weer aan Nederland kwam.

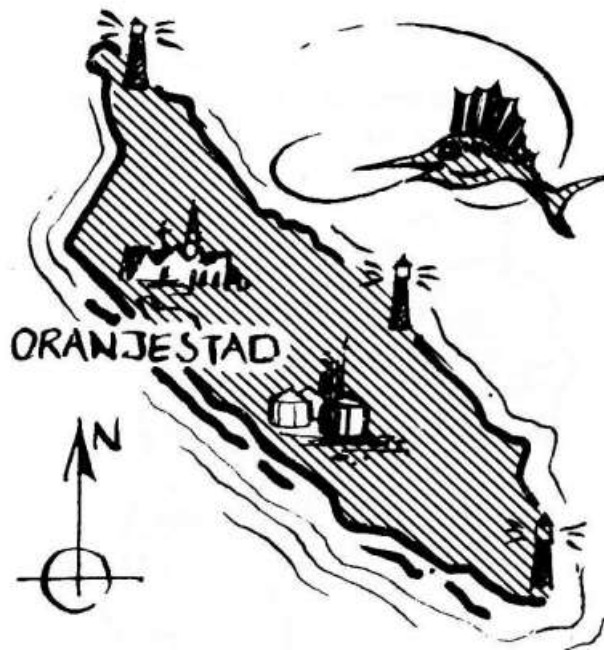
Met ingang van 1 juli 1863 werd de slavernij in de Nederlandse West-Indische koloniën afgeschaft. Na 1870 valt een stijging waar te nemen van het aantal schepen dat Curaçao aandeed. Door zijn geografische gesteldheid en economische positie is Curaçao altijd ten nauwste betrokken bij de gebeurtenissen op de overwal, waar in 1830 de republiek Venezuela ontstond. Curaçaoënaars als Louis Brion en Manuel Carel Piar namen deel aan de onafhankelijkheidsstrijd in Venezuela, terwijl tijdens de veelvuldige revoluties ballingen een toevlucht zochten op het eiland, hetgeen dikwijls aanleiding was tot wrijvingen.

Omstreeks 1910 begon de Koninklijke Shell-groep met de exploitatie van aardolie bij het Meer van Maracaibo in Venezuela. Aangezien het meer voor diepgaande zeeschepen niet toegankelijk was, werd de ruwe olie met kleine schepen naar Curaçao met zijn uitstekende haven vervoerd, om aldaar te worden geraffineerd. In 1916 werd de eerste ruwe olie aangevoerd, in 1918 had de eerste raffinage plaats. De vestiging van de Shellraffinaderij aan het Schottegat had een opbloei van de economie ten gevolge, die het gezicht van het eiland in korte tijd totaal veranderde.

In 1929 werd het Fort Amsterdam op Curaçao door de Venezolaanse rebellenleider Rafael Simon Urbina met enige honderden Venezolanen onverwachts overmand om zich de wapens uit het arsenaal toe te eigenen. Met een geroofd Noord-Amerikaans schip en enige gijzelaars, onder wie de Gouverneur, ontkwamen zij naar Venezuela. Tijdens de laatste Wereldoorlog waren ter versterking van de krijgsmacht ter plaatse op Curaçao en Aruba geallieerde troepen gestationeerd, vooral ter bescherming van de voor de geallieerden belangrijke olieraffinaderijen op beide eilanden. Met uitzondering van enkele beschietingen uit zee door Duitse onderzeeboten, die weinig schade hebben aangericht, en het tot zinken brengen van een aantal tankers, hebben er tijdens deze oorlog in dit gebied geen oorlogshandelingen plaatsgevonden.

2. Aruba

In 1636 is Aruba door Van Walbeeck voor de Compagnie in bezit genomen. De West-Indische Compagnie liet zich aan dit eiland niet veel gelegen liggen. Het eiland werd voornamelijk bewoond door Spaanssprekende Indianen die van geiten- en schapenteelt leefden. Het

Papiamentoe is slechts langzaam in de loop van de 18e eeuw van Curaçao uit doorgedrongen op het eiland, aangezien het aantal slaven er altijd klein is geweest. In de 19e eeuw valt er een toeneming van het Papiamentoe te constateren toen de Indianen langzamerhand uitstierven of met Papiamentssprekenden huwden. De Indianen mochten binnen het octrooigebied van de W.I.C. niet tot slaven worden gemaakt. Van tijd tot tijd werd Aruba in de 17e eeuw bezocht door kapers die er hun vleesvoorraad kwamen aanvullen.

De paardenfokkerij was het voornaamste belang dat de W.I.C. op het eiland had. Omstreeks 1770 kregen bewoners van Curaçao en Bonaire verlof zich te vestigen op Aruba. De kolonisten stichtten kleine plantages waar zij de schapen- en geitenteelt beoefenden. In de jaren 1804-1806 werd Aruba afwisselend door Nederland en Engeland bezet gehouden. In de periode 1807-1816 was dit eiland in Engelse handen, daarna kwam het weer aan Nederland. Grote veranderingen grepen op Aruba plaats in 1924 en volgende jaren toen de Lago Oil and Transport Company verladingshavens en raffinaderijen voor de in Venezuela gewonnen olie aanlegde. Het eertijds zo stille eiland werd nu plotseling opgenomen in het wereldverkeer.

Bonaire, bekend door zijn hout en zout, was reeds vele malen door de Nederlanders bezocht, vóór er plannen bestonden tot de verovering van Curaçao. Bonaire speelde een rol bij die verovering omdat van daaruit de aanval werd georganiseerd. Gedurende het jaar 1635 bleef het eiland nog in Spaanse handen. Van Walbeeck besloot in 1636 het eiland voor de Compagnie in bezit te nemen nadat hij had ontdekt dat het nagenoeg onbewoond was. Voor de Tweede West-Indische Compagnie (na 1674) was Bonaire uitsluitend van belang als plantage voor de winning van zout en verfhout (boom, die rode verfstof levert), veeteelt en maiscultuur.

Als militair steunpunt had het eiland afgedaan. Het was slechts spaarzaam bewoond. Gedurende de 18e eeuw was Bonaire de voornaamste zoutproducent voor Nederland, maar veel winst werd er op het produkt niet behaald. Behalve slaven heeft men ook gestraften van de andere eilanden bij de zoutwinning tewerkgesteld. Het eiland heeft in het begin van de 19e eeuw enige jaren een Engelse bezetting gehad. In 1816 kwam het eiland weer onder Nederlands gezag. Naast het zout was de dividivi (boom, die looistofhoudende peul levert) het belangrijkste produkt. De slavenemancipatie in 1863 maakte echter een einde aan een lonende gouvernementsexploitatie.

B. BOVENWINDSE EILANDEN

De drie Bovenwindse eilanden St. Maarten, Saba en St. Eustatius werden door Columbus ontdekt op zijn tweede tocht naar de Nieuwe Wereld die in 1493 plaats vond. Van een Spaanse kolonisatie van deze eilanden is niets bekend. Nederlandse vestiging op St. Maarten vond plaats omstreeks 1630 en op St. Eustatius en Saba in 1636.

1. Sint Maarten

Sint Maarten werd rond 1632 druk bezocht door Nederlandse, Engelse en Franse schepen. De zoutopbrengst moet aanzienlijk zijn geweest. In 1633 werd dit eiland bezet door de Spanjaarden tot kort voor de Vrede van Munster in 1648. In dat jaar maakten de Fransen aanspraak op een deel van het eiland op grond van hun vroegere vestiging omstreeks 1624. In maart 1648 kwam een verdelingsverdrag tussen de Fransen en Nederlanders tot stand, waarbij het noordelijk deel van het eiland in Franse handen kwam en het zuidelijk deel in Nederlands bezit. Gedurende de tweede helft van de 17e eeuw kwam het eiland afwisselend in bezit van de Republiek, Engeland en Frankrijk. In 1703 werd het gehele eiland onder de West-Indische Compagnie gebracht na een geslaagde aanval vanaf het eiland St. Eustatius. De noordelijke helft van St. Maarten kreeg in 1718 definitief een Frans bestuur.

Vanaf 1742 nam het scheepvaartverkeer aanzienlijk toe evenals de handel ten gevolge van de verbeterde toestand op St. Eustatius. Terwijl de nadruk op dit laatste eiland altijd sterk op de handel heeft gelegen, lag deze bij St. Maarten op de cultures. Naarmate meer planters zich een grotere slavenmacht konden veroorloven gingen verscheidene van hen over op de arbeids-intensievere suikerrietcultuur. Bij de Engelse verovering in 1781 werden de planters, evenals op St. Eustatius, ontzien. In 1795 deelde het eiland het lot van St. Eustatius en kwam het onder Frans gezag. Na 1816 kwam het zuidelijke deel definitief aan Nederland. Het eiland heeft gedurende de afgelopen jaren een grote opleving ondergaan dank zij het toenemend toerisme vooral uit de Verenigde Staten.

Het eiland St. Eustatius heeft een bewogen geschiedenis doorgemaakt na de kolonisatie door de Zeeuwen in 1636. Zij vestigden, mede dank zij de gunstige ligging, een bloeiend handelscentrum op het eiland, waar de uit West-Afrika aangevoerde slaven werden verhandeld. De tweede helft van de 17e eeuw en de eerste helft van de 18e eeuw vormden voor de eilanden St. Eustatius en Saba afwisselend perioden van welvaart en achteruitgang. Beide eilanden wisselden van bezetter (Engeland, Frankrijk, Republiek) en stonden aan plunderingen bloot. Het besluit van het Amerikaanse Congres geen goederen meer uit het Verenigd Koninkrijk en Brits West-Indië in te voeren, en het uitbreken van de Amerikaanse Vrijheidsoorlog in 1776 openden voor St. Eustatius ongekende mogelijkheden. De haven werd

geopend voor Amerikaanse schepen. Weldra werd het eiland de voornaamste opslagplaats van de oorlogsbehoeften voor de Noord-Amerikanen. Bezoekers van het eiland uit deze jaren beschrijven de enorme bedrijvigheid en het drukke scheepvaartverkeer (gemiddeld 3000 schepen per jaar). Het besluit van de Engelse admiraliteit alle Nederlandse schepen op oorlogsmateriaal te doorzoeken, leidde tot het zenden van een Nederlands eskader ter bescherming van de neutraliteit.

Het conflict verscherpte zich en in 1781 verscheen admiraal Rodney met een sterk Brits eskader op de rede van St. Eustatius. Het eiland werd vrijwel zonder slag of stoot overgegeven, twee dagen later volgden St. Maarten en Saba. De handelsgoederen werden zonder onderscheid verbeurd verklaard en voor de Britse Koning verkocht. De Nederlandse, Engelse en Amerikaanse kooplieden werden uitgewezen. De drie eilanden werden in 1781 reeds heroverd door een Franse vloot en na de Vrede van Versailles teruggegeven aan Nederland. De verovering in 1781 duidde niet het einde aan van de economische betekenis van St. Eustatius. De Engelse aanval maakte slechts een einde aan de buitensporige welvaart ten gevolge van de Amerikaanse Vrijheidsoorlog. Vele kooplieden keerden na 1784 terug naar het eiland. In 1786 was het aantal inwoners zelfs meer dan het dubbele van dat in 1779. Niettemin raakte na 1790 het einde van de belangrijke rol van St. Eustatius in de West-Indische handel in zicht. Tijdens de Franse bezetting (1795-1801) kwam de handel vrijwel geheel stil te liggen en werden van de bewoners zware financiële offers geëist. Hierop volgden nieuwe oorlogen; bezettingen door de Engelsen en een voedsel embargo van de Verenigde Staten in 1808 deden het eiland geen goed. In het laatste geval ontstond zelfs tijdelijk hongersnood. In 1816 kwam het eiland weer in Nederlands bezit. Ondanks alle pogingen in de 19e eeuw om de economische structuur van de eilanden te verbeteren, bleef de economische toestand slecht.

HOOFDSTUK 9 BEVOLKING

Het totaal aantal inwoners van de Nederlandse Antillen bedraagt thans ongeveer 240.000 zielen. Hoofdzakelijk Antillianen, Nederlanders en buitenlanders.

De Antilliaan als bevolkingsgroep te beschrijven is niet erg gemakkelijk, want het "kenmerk" van de groep is juist de grote gemêleerdheid. Vanaf ongeveer 1650 en gedurende de daarop volgende eeuwen hebben vele mensen afkomstig uit alle windstreken zich blijvend op de eilanden gevestigd of zijn er als slaaf naar toegevoerd. De oorspronkelijke bevolking, de Indianen, was in de 18e eeuw al grotendeels uitgeroeid of naar elders verdwenen.

Naast natuurlijk veel Nederlanders vestigden zich op de Antillen, veel uit Frankrijk gevluchte Hugenoten, immigranten uit Oost-Polen en veel Joden uit Spanje en Portugal. Het grootste deel van de bevolking werd echter indertijd als neger slaaf ingevoerd en is dan ook van Afrikaanse oorsprong. Van Aziatische oorsprong zijn de immigranten uit de Levant, Pakistan en India. Ook de omliggende landen zoals Venezuela, Colombia en Cuba hebben hun bijdrage aan immigranten geleverd.

Al deze nationaliteiten, rassen, godsdiensten en talen zijn in de loop der eeuwen samengesmolten tot "de Antilliaan", mensen die dikwijls nog wel een van de typische negroïde, indiaanse, noord of zuid Europeesche kenmerken dragen maar die nu toch een min of meer gemeenschappelijke identiteit hebben, Papiamentu spreken, een herkenbare eigen cultuur hebben waaronder zelfs een eigen "Antilliaanse" muziek.

Ook de eilanden zelf hebben wat de bevolking betreft hun eigen kenmerken. Op Curaçao en St. Eustatius overheersen bv. de negroïde kenmerken en op Aruba de indiaanse kenmerken.

1. De Benedenwindse eilanden: Door hun ligging tegen de kust van Zuid-Amerika aan hebben Curaçao, Aruba en Bonaire een nogal frequente uitwisseling gehad met de Spaanssprekende Zuid-Amerikaanse landen zoals Venezuela en Colombia. De cultuur van de Benedenwinden vertoont dan ook sterke Latijnse invloeden. Vooral in de 19e eeuw was de Spaanse invloed groot. Tot ongeveer 1920 spreekt men dan ook wel over de "Spaanse cultuur periode".

I.v.m. de olieraffinaderijen vestigden zich nadien veel Nederlanders op Curaçao. Het maatschappelijk leven veranderde en tot en met de tweede wereldoorlog spreekt men ook wel van de "Nederlandse cultuur periode".

Hierna ontstond langzaam een eigen Antilliaanse cultuur met een tendens deze op te hangen aan de Afrikaanse oorsprong.

2. De Bovenwindse eilanden: St. Maarten, St. Eustatius en Saba dragen daarentegen een Angelsaksisch stempel door invloeden van de omliggende Engelse eilanden.

C. TAAL

1. Algemeen

De officiële taal op de Nederlandse Antillen is het Nederlands. Het dient als voertaal voor de overheid en wordt ook gebruikt bij het geven van onderwijs. Spaans, Engels, Frans en facultatief Duits staan op de lesroosters van de MAVO en HAVO/VWO. Spaans en Engels worden veel gebruikt in de handel en het toerisme.

1. De Benedenwindse eilanden

Voor de Antillianen van deze eilanden is de voertaal het Papiamentu, een taal die vermoedelijk zijn oorsprong vindt in de Portugese slavenkampen in West-Afrika. Het is een mengtaal met Spaanse, Engelse, Nederlandse, Afrikaanse, Portugese en Franse invloeden met een vocabulaire gebaseerd op het Portugees. De spelling en grammatica van het Papiamentu zijn nog niet officieel vastgesteld, reden waarom deze taal nog niet op de lagere scholen wordt onderwezen.

2. De bovenwindse eilanden

Op de bovenwinden is de voertaal Engels.

In de loop der eeuwen heeft zich op de eilanden een eigen muziekvorm ontwikkeld. Het ritme van de negroïde bevolking en de melodie uit Europa verenigden zich tot een eigen specifieke vorm zoals de danza, de mazurka, de wals en de tumba. Ook de calypso en de "steelband" muziek nemen een belangrijke plaats in.

HOOFDSTUK 10

HET STAATSBESTEL

De Nederlandse Antillen zijn een autonoom deel van het Koninkrijk der Nederlanden. Dat wil zeggen dat de Nederlandse Antillen alle aangelegenheden behalve de z.g. Koninkrijksaangelegenheden zelf moeten regelen. Koninkrijksaangelegenheden zijn vooralsnog het onderhouden van de buitenlandse betrekkingen en de defensie van de Nederlandse Antillen. De staatsinrichting en het landsbestuur zijn landsaangelegenheden.

B. KONINKRIJKS REGERING

Als Koninkrijks regering treedt op de Nederlandse regering (Koning en ministers) aangevuld met de "Gevolmachtigde minister" als vertegenwoordiger van de Nederlandse Antillen. Hij wordt door de Antilliaanse (lands) regering benoemd, zetelt in Den Haag (Antillenhuis) en heeft zitting in de raad van Ministers van het Koninkrijk. Zijn bevoegdheden zijn geregeld in het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden. De Gevolmachtigde minister kan onder meer wijzigingen in wetsvoorstellen (ontwerpen van rijkswet) aanhangig maken in het Nederlandse parlement (volksvertegenwoordiging) dat dan als Koninkrijks parlement optreedt.

(Het kabinet van de Gevolmachtigde minister heeft een belangrijke functie in de voorlichting over de Nederlandse Antillen en fungeert tevens als "schakel" voor de in Nederland verblijvende Antillianen).

De Koninkrijks regering wordt in de Nederlandse Antillen vertegenwoordigd door de Gouverneur. Hij vertegenwoordigt dus zowel de Koningin als de Raad van Koninkrijks ministers. De Gouverneur wordt dan ook door de Koningin benoemd nadat de voordracht aan de Koningin door de Koninkrijks ministerraad is goed gekeurd.

Als vertegenwoordiger van de Koningin, in haar functie van Staatshoofd van de Nederlandse Antillen, maakt de Gouverneur deel uit van de regering van de Nederlandse Antillen (Gouverneur en ministers).

C. LANDSREGERING

De regering van de Nederlandse Antillen, ook wel genoemd Landsregering, zetelt in Willemstad - Curaçao en bestaat uit de Gouverneur en de Raad van ministers van de Nederlandse Antillen. Deze ministers worden door de gouverneur benoemd na overleg met de Antilliaanse volksvertegenwoordiging (parlement) ook wel genaamd "De Staten" van de Nederlandse Antillen. De ministers kiezen uit hun midden de Minister president en zijn verantwoording verschuldigd aan "De Staten".

D. GOUVERNEUR

De bevoegdheden van de Gouverneur als vertegenwoordiger van de Koninkrijks regering treffen wij aan in het Reglement voor de Gouverneur van de Nederlandse Antillen. In deze hoedanigheid waakt hij over het algemeen belang van het Koninkrijk. Hij ziet er o.a. op toe dat door wetgevings- en bestuursorganen in de Nederlandse Antillen geen beslissingen worden genomen die de eenheid van het Koninkrijk kunnen schaden of die in strijd zijn met de bepalingen van het Koninkrijks Statuut of een internationale regeling.

Als lid van de Nederlands Antilliaanse regering zijn de bevoegdheden van de Gouverneur geregeld in de Staatsregeling van de Nederlandse Antillen. In die functie berust bij de Gouverneur de uitvoerende bestuurlijke macht welke door hem in samenwerking met de Antilliaanse ministerraad wordt uitgeoefend.

Hij wordt hierin bijgestaan door een "Raad van Advies" die uit tenminste vijf door hem benoemde leden bestaat en die over alle ontwerpen van verordeningen, wetten, besluiten en algemene maatregelen van bestuur moet worden gehoord.

Tevens berust bij de Gouverneur de wetgevende macht. Hij oefent deze uit in samenwerking met de volksvertegenwoordiging, de Staten van de Nederlandse Antillen.

E. STATEN VAN DE NEDERLANDSE ANTILLEN

De Staten vertegenwoordigen de gehele bevolking van de Nederlandse Antillen en worden bij algemene verkiezingen voor vier jaar gekozen. Deze volksvertegenwoordiging bestaat uit 22 leden; samen met de Gouverneur vormen zij de wetgevende macht.

De volksvertegenwoordiging heeft het recht van amendement, van enquête en van interpellatie. Zij heeft eveneens het recht van initiatief; de landsbegroting behoeft haar goedkeuring.

F. EILANDGEBIEDEN

Sedert 1951 zijn de vier eilandgebieden - Curaçao, Aruba, Bonaire en de Bovenwindse eilanden - zelfstandig ten aanzien van de verzorging van hun eigen aangelegenheden. Het bestuur van elk eilandgebied bestaat uit de Eilandsraad, het Bestuurscollege en de Gezaghebber.

De Eilandsraad (Curaçao en Aruba ieder 21 leden, Bonaire 9 leden en de Bovenwindse eilanden 15 leden) vertegenwoordigt de bevolking van het hele eilandgebied.

De leden worden voor vier jaar gekozen.

Het Bestuurscollege en de Gezaghebber zou men onderscheidenlijk kunnen vergelijken met het College van Burgemeester en Wethouders en de burgemeester in een Nederlandse gemeente.

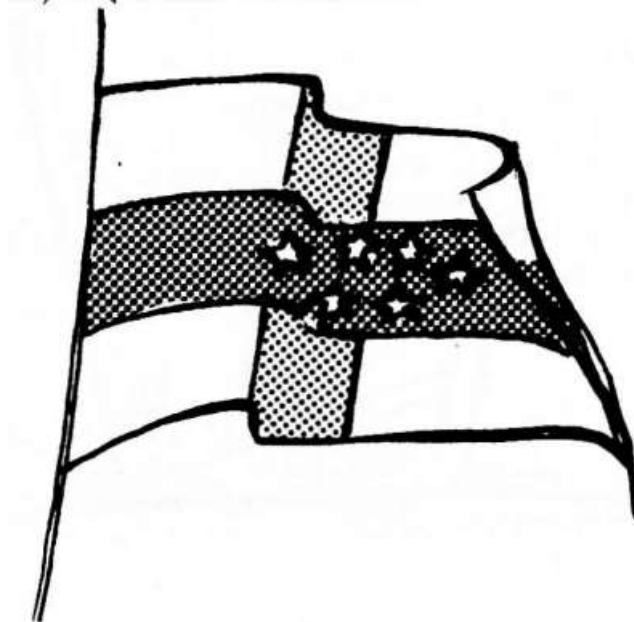
G. VERKIEZINGEN

De Staten worden door de kiezers rechtstreeks gekozen. Elk eilandgebied vormt één kieskring. Aruba kiest 8 leden, Bonaire één lid, de Bovenwindse eilanden één lid en Curaçao twaalf leden.

In de eilandgebieden welke meer dan één lid verkiezen geschiedt de verkiezing op de grondslag van evenredige vertegenwoordiging. Stemgerechtigd zijn de ingezetenen van de Nederlandse Antillen, die Nederlander zijn en de ouderdom van 18 jaar hebben bereikt. Om gekozen te

kunnen worden tot lid van de Staten moeten de kiezers tenminste 21 jaar oud zijn. Er bestaat geen stemplicht.

H. VLAG, WAPEN EN VOLKSLIED

De vlag is rechthoekig met een wit veld waarover horizontaal in de lengte een blauwe baan is aangebracht en in de breedte verticaal een rode baan.

In het midden van de blauwe baan zijn zes witte vijfpuntige sterren aangebracht die de zes eilanden symboliseren.

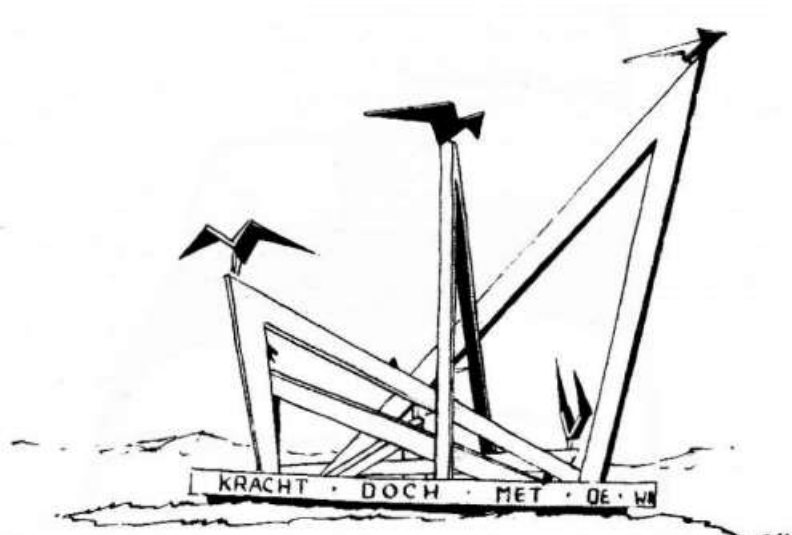
Naast een eigen vlag hebben de Nederlandse Antillen ook een wapen (wapenspreuk: "Libertate Unanimus") en een volkslied.

I. TOEKOMST

Nu Suriname onafhankelijk is geworden resteren de Nederlandse Antillen als laatste overzees rijkdeel van het Koninkrijk der Nederlanden. Een exacte datum om uit het Koninkrijk te treden en zodoende ook onafhankelijk te worden, is nog niet genoemd.

Om deze stap zo soepel mogelijk te laten verlopen is er een ontwikkelingsplan in voorbereiding.

Hiervoor is een gemengd Nederlands-Antilliaanse commissie op 26 november 1976 ingesteld. De commissie moet een rapport opstellen dat een raamwerk zal bevatten voor de ontwikkeling op lange termijn van de Nederlandse Antillen op economisch, financieel, sociaal en cultureel terrein, alsmede een concrete uitwerking daarvan voor de jaren tot en met 1981.

Het rapport van de commissie zal mede als grondslag dienen voor de tussen de regeringen van de Nederlandse Antillen en Nederland te voeren besprekingen over de toekomstige ontwikkelingssamenwerking tussen beide landen.

De commissie streeft ernaar haar rapport uiterlijk 1 juni 1979 aan de regeringen van beide landen aan te bieden.

HOOFDSTUK 11

KONINKRIJKS- EN LANDSAANGELEGENHEDEN

Volgens de bepalingen van het Koninkrijks Statuut is de defensie van de Nederlandse Antillen een Koninkrijks aangelegenheid.

De territoriale en maritieme verdediging met inbegrip van de bewaking en de beveiliging van bases en inrichtingen op de Nederlandse Antillen is aan de Koninklijke Marine opgedragen. De belangrijkste elementen van de strijdkrachten in de Nederlandse Antillen zijn op het ogenblik: één onderzeebootjager, ongeveer 400 mariniers, verdeeld over Curaçao en Aruba en enige vliegtuigen van de marine-luchtvaartdienst gestationeerd op de Dr. A.Plesman luchthaven op Curaçao. Voorts wordt beschikt over ruim 200 dienstplichtige Antilliaanse mariniers, welke zowel op Curaçao als op Aruba zijn gelegerd en waarvan de vorming en opleiding is opgedragen aan het Korps Mariniers. De Antilliaanse dienstplicht, om in deze behoefte te voorzien, is per landsverordening geregeld. Alle strijdkrachten vallen onder het bevel van de Commandant der Zeemacht in de Nederlandse Antillen. Zij kunnen bij interne ongeregelheden alleen worden ingezet op verzoek van de Gouverneur aan de Koninkrijks regering.

B. ORIËNTATIE BUITENLAND

De Nederlandse Antillen onderhouden als rijksdeel van het Koninkrijk der Nederlanden geen buitenlandse betrekkingen.

Het streven om binnen het kader van het Statuut de Nederlandse Antillen optimaal te betrekken in de buitenlandse aangelegenheden van het Koninkrijk heeft ertoe geleid dat Antillianen in de buitenlandse vertegenwoordigingen zijn opgenomen.

Ook het optreden van de Nederlandse Antillen in internationaal verband wordt waar mogelijk geïntensiveerd.

Besprekingen, die in het bijzonder de belangen van het overzeese rijksdeel betreffen, worden in aanzienlijke mate namens het Koninkrijk door dat rijksdeel zelf gevoerd.

C. JUSTITIE

De Rechterlijke macht wordt in de Nederlandse Antillen uitgeoefend door het Gerecht in Eerste Aanleg (met zittingsplaatsen op alle eilanden) en door het Hof van Justitie.

Als rechter in Eerste Aanleg (alleensprekende rechter) treden op de leden van het Hof van Justitie.

Het Hof van Justitie neemt kennis van het hoger beroep van alle daarvoor vatbare vonnissen en beschikkingen van het Gerecht in Eerste Aanleg.

Het Hof houdt toezicht op de geregelde afdoening van alle rechtsgedingen en de behoorlijke vervolging van alle misdrijven.

De President en de leden (maximaal negen) worden door de Koningin voor het leven benoemd, na overleg met de regering van de Nederlandse Antillen.

Ook de Procureur-generaal bij het Hof wordt door de Koningin benoemd na overleg met de Regering.

De Hoge Raad in 's-Gravenhage heeft op grond van een Rijkswet cassatiebevoegdheid ten aanzien van vonnissen gewezen in de Nederlandse Antillen.

Er bestaat ook een Permanente Krijgsraad voor de Nederlandse Antillen. President van het Hof is ook President van de krijgsraad.

Aan de staf van CZMNA is een ervaren jurist toegevoegd als fiscaal. De overige bezetting zoals de Officier commissaris, de Secretaris en het Hoofd van het parket en hun plaatsvervangers worden gerecruteerd uit het aanwezige marinepersoneel. De opgelegde vrijheidsstraffen (die al in Nederland opgelegd kunnen zijn) kunnen in de gevangnissen van Curaçao (Koraal Specht) en Aruba worden uitgevoerd.

D. ONDERWIJS

Op de Nederlandse Antillen zijn openbare-, Rooms Katholieke- en Protestants Christelijke scholen.

Het onderwijssysteem op de Nederlandse Antillen is vrijwel gelijk aan dat van Nederland (zg. Mammoetwetsysteem).

De diverse schooltypen zijn:

kleuterscholen, BLO, LO, LTS, ETO, MTS, MAVO, ETAO, HAVO, VWO en MAO.
Op Curaçao zijn bovendien een Hogeschool van de Nederlandse Antillen, een HTS, een Pedagogische Akademie en een Lerarenopleiding gevestigd.
Op Aruba is ook een Pedagogische Opleiding en een Lerarenopleiding, terwijl enkele colleges van de Hogeschool van de Nederlandse Antillen op Aruba worden gegeven.
Op Bonaire en de Bovenwinden zijn schooltypen aanwezig tot en met MAVO. Op Bonaire is m.i.v. het schooljaar 1976/1977 begonnen met de brugklas voor het HAVO.
Leerplicht bestaat nog niet op de Nederlandse Antillen, maar analfabetisme komt vrijwel niet voor.

E. VOLKSGEZONDHEID

De gezondheidszorg op de Nederlandse Antillen staat onder toezicht van het Departement van Volksgezondheid op Curaçao. De gezondheidstoestand van de bevolking is zeer goed te noemen.

De ziekenhuizen en laboratoria zijn allen modern uitgerust.

Op Aruba bevindt zich het in 1976 geopende Horacio Oduber ziekenhuis dat met zijn 275 bedden het modernste ziekenhuis is van de Nederlandse Antillen.

Op Curaçao bevinden zich 2 ziekenhuizen nl. het St. Elisabeth ziekenhuis met het daarbij behorende sanatorium en het Advent ziekenhuis.

Op beide eilanden zijn ook nog zg. hulphospitaaltjes, poli- en kraamklinieken, alsmede gouvernements consultatiebureaus voor moeders met zuigelingen.

Veel artsen en specialisten hebben zich op deze 2 eilanden gevestigd. Op de andere eilanden zijn kleine maar goede hospitalen, een of meer gouvernementsartsen, vroedvrouwen, alsmede consultatiebureaus van het Wit-Gele kruis. Voor ernstige gevallen is men op Curaçao of Aruba aangewezen.

Naast het Wit-Gele kruis zijn nog verschillende andere stichtingen werkzaam op het gebied van de volksgezondheid. In het algemeen worden deze stichtingen door de overheid gesubsidieerd.

HOOFDSTUK 12

ECONOMISCHE ASPECTEN A. ECONOMIE ALGEMEEN

- 1 de olie verwerkende industrie;
- 2 de toeristenindustrie;
- 3 de dienstverlening.

Ruwe olie is hoofdzakelijk afkomstig uit Venezuela. Het wordt op de Nederlandse Antillen verwerkt.

Het raffineren geschiedt door de Shell Curaçao N.V. en de Lago Oil and Transport Co.Ltd op Aruba, een dochtermaatschappij van de Amerikaanse Exxon Corporation (New Jersey);

Door automatisering in de olieraffinaderijen en de sterke concurrentie op de wereldmarkt hebben deze bedrijven gedurende de afgelopen jaren hun personeelsbestand sterk moeten verminderen.

Om werkgelegenheid te scheppen probeert zowel de overheid als het particuliere bedrijfsleven de vestiging van nieuwe industrieën te bevorderen en het toerisme te ontwikkelen.

Hiervoor zijn diverse fiscale en andere faciliteiten in het leven geroepen, terwijl met gelden verkregen door de ontwikkelingssamenwerking met Nederland en de EEG (Europees Ontwikkelingsfonds) diverse infrastructurele werken zijn uitgevoerd.

Hoewel zich de laatste jaren enkele industrieën op de Nederlandse Antillen hebben gevestigd is het vooral de toeristenindustrie, die zich sterk heeft ontwikkeld en heeft gezorgd voor het scheppen van nieuwe werkgelegenheid.

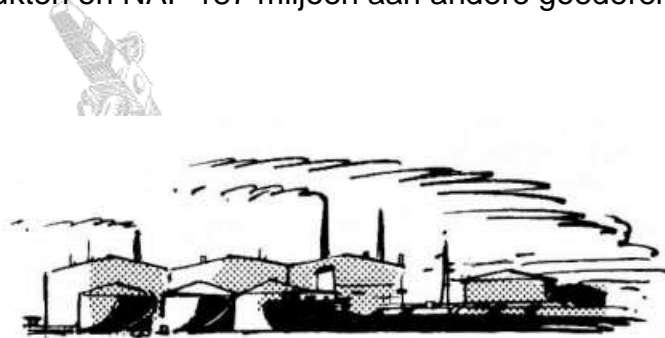
Op bijna alle eilanden verrezen moderne grote hotels. Het procentuele aandeel van de Nederlandse Antillen in het toerisme in het Caraïbisch gebied bedroeg in 1971 9%.

Binnen de sector van de dienstverlening is men overgegaan tot uitbreiding van de bestaande dokcapaciteit van de Curaçao Dok Mij. met een nieuw dok van 120.000 ton. Tot op heden het grootste civiele dok van Zuid Amerika.

In 1974 werd voor NAF 6.483 miljoen aan goederen uit het buitenland geïmporteerd waarvan NAF 5.822 miljoen aan olie en olieproducten (in het algemeen ruwe aardolie) en voor NAF 661 miljoen aan andere goederen. In 1974 werd voor NAF 5.814 miljoen uitgevoerd, waarvan voor NAF 5.627 miljoen aan olie- en olieproducten en NAF 187 miljoen aan andere goederen.

B. OLIE

Nadat de C.P.I.M. (Curaçaoose Petroleum Industrie Maatschappij) in mei 1918 was gaan draaien, zag men reeds in 1919 de uitvoer van olieproducten de voornaamste plaats innemen.

Dit betekende een nieuw tijdperk in de geschiedenis van de eilanden, vooral nadat in 1929 ook de toenmalige Standard Oil of New Jersey zich op Aruba had gevestigd.

De olie-industrie breidde zich snel uit en ging de belangrijkste rol spelen in het economische leven.

Er ontstond weldra volop werkgelegenheid. Door de betere lonen, die deze bedrijven konden betalen, werden vele arbeidskrachten uit de andere, minder rendabele sectoren weggezogen. Dit had de achteruitgang van landbouw en visserij en later ook van de hoedenindustrie tot gevolg.

In feite betekende dit in vele gevallen een sanering van een reeds jaren bestaande verborgen werkloosheid.

Nadat het lokale arbeidersreservoir was uitgeput, moest men overgaan tot aantrekken van arbeidskrachten uit het buitenland, eerst van andere eilanden in het Caraïbisch gebied en uit Suriname, later ook van Madeira.

De handel floreerde al gauw en profiteerde van deze industriële activiteiten en van de groeiende afzetmarkt; een groei in de eerste plaats door de grote toeneming van de bevolking,

doch ook door de toegenomen koopkracht. Aan de ongeremde groei, die de oliebedrijven in de eerste jaren van hun bestaan had gekenmerkt, kwam echter omstreeks 1955 een einde. De concurrentie op de wereldmarkt dwong tot rationalisatie en grotere efficiency in de organisatie. De automatisering deed zijn intrede.

Het gevolg was een drastische inkrimping van het aantal werknemers en massaal ontslag, eerst van de uit het buitenland aangetrokken krachten doch al gauw ook van landskinderen. Het aantal werknemers liep snel terug. Had de groei van deze bedrijven in hun expansieve periode een economische opbloei betekend, de drastische inkrimping welke zich vooral na 1957 inzette, bleek nu een gevoelige klap voor het economische leven en deed de eenzijdigheid van de alleen van olie afhankelijke economie op duidelijke wijze voelen. De werkeloosheid - een verschijnsel dat zich sedert de twintiger jaren praktisch niet had voorgedaan - nam snel toe en bereikte begin 1968 de ongekende hoogte van circa 20% van de mannelijke beroepsbevolking. De snelle toeneming ontstond niet alleen door de vele ontslagen bij de oliebedrijven, maar ook door het feit dat het overschot aan beroepsbevolking niet meer door deze bedrijven kon worden opgevangen.

Volgens gegevens van het Statistiek- en Planbureau te Willemstad bedroeg per 1 januari 1972 de werkeloosheid onder de mannelijke beroepsbevolking op Curaçao, Aruba en Bonaire resp. 10,2%, 16% en 17,9%; voor de vrouwelijke beroepsbevolking waren deze cijfers respectievelijk 13,8%, 17,3% en 17,3%.

Het nationale inkomen per hoofd daalde gedurende de eerste helft van de jaren zestig met gemiddeld 3% per jaar en is daarna weer gaan stijgen.

In 1968 bedroeg het nationaal inkomen NAF 1907 en in 1973 ongeveer NAF 2948.

C. TOERISME

Verbreiding van de economische basis en het scheppen van nieuwe vormen van werkgelegenheid bleken een dringende noodzaak, waarbij men zich richtte op het toerisme en de aantrekking van nieuwe industrieën. Verschillende luxehotels verrezen aan de rustige West- en Zuidkust van Aruba, Curaçao en op St. Maarten.

Het aandeel van de olie-industrie in het bruto nationale produkt daalde van ongeveer 40% in 1957 tot ongeveer 25% in 1966 en 20-25% in 1972 terwijl het aandeel van het toerisme dat in 1957 nog maar 4 à 5% bedroeg, in 1969 de 12% naderde.

Het aantal overnachtende toeristen bedroeg in 1972 ruim 280.000.

Het aantal passagiers van toeristenschepen dat in dat jaar de Nederlandse Antillen bezocht, bedroeg ongeveer 270.000 (in 1973 ruim 307.000).

Heeft de ervaring met de Shell reeds duidelijk het risico van het wedden op één paard doen blijken, met het toerisme is dubbele voorzichtigheid geboden.

Het beleid van de Antilliaanse overheid richt zich daarom ook zeer bewust op de aantrekking van nieuwe industrieën, die door associatie met de EEG, mede een afzetgebied in Europa hopen te kunnen vinden.

Verschillende kleine (verffabriek, bierbrouwerij, rumfabriek) en middelgrote bedrijven hebben zich inmiddels gevestigd.

In 1958 is men begonnen met de infrastructurele opbouw van de zes eilanden ten behoeve van het toerisme. Met belangrijke steun van Nederland werden de havens gemoderniseerd en waar dit niet mogelijk was, werd een pier tot ver in zee aangelegd, zoals op St. Maarten, Saba en St. Eustatius.

De vliegvelden van Curaçao, Aruba en St. Maarten werden geschikt gemaakt voor de ontvangst van grote, internationale straalverkeersvliegtuigen, terwijl bovendien op alle zes eilanden grote moderne luchthavengebouwen verrezen of kleine, bestaande gebouwen werden uitgebreid.

Ook Saba en St. Eustatius kregen landingsbanen.

Het vliegwezen onderging een snelle ontwikkeling, dit leidde tot de oprichting van de Antilliaanse Luchtvaart Maatschappij (ALM), die in de eerste jaren ervaring opdeed als dochtermaatschappij van de KLM.

De ALM onderhoudt de verbindingen tussen de eilanden onderling en heeft ook enige lijnen naar omliggende gebieden en de Verenigde Staten.

De Windward Islands Airways onderhoudt de verbindingen tussen St. Maarten, St. Eustatius, Saba en de omliggende eilanden.

Vele luxe hotels werden gebouwd zoals op Curaçao het Plaza Hotel, Hilton Curaçao, Curaçao Holiday Inn, Country Inn, Princess Isle hotel, Arthur Frommer hotel en het Avila Beach hotel.

Op Aruba het Aruba Caribbean hotel, Sheraton Aruba, Basiruti, Manchebo Beach hotel, Hotel Dividivi Beach, Holiday Inn Aruba en Strandhotel.

Op Bonaire het hotel Bonaire en Flamingo Beach Hotel, op St. Maarten Caravanserai, St. Maarten Isle, Mullet Bay hotel, Mary's Fancy, op Saba het Captain's Quarter en op St. Eustatius Antillian View Hotel.

Naast deze (grote) luxe hotels zijn er talrijke andere kleinere hotels met dezelfde faciliteiten als "airconditioning" e.d.

Ook het "cruise" toerisme is aanzienlijk toegenomen. De passagiers aan boord van deze schepen gaan slechts enkele uren aan land voor het kopen van laaggeprijsde luxe artikelen.

D. VAKBONDEN

Het vakbondswezen heeft zich in de afgelopen jaren sterk ontwikkeld en in nagenoeg alle bedrijfstakken hebben de werknemers zich in vakbonden verenigd.

De drie belangrijkste overkoepelende organisaties van vakbonden zijn het Algemeen Verbond van Vakverenigingen Curaçao (A.V.V.C.), het Curaçaosch Christelijk Vakverbond (C.C.V.) en de Federacion di Sindicationan Arubano (FESINA).

Doordat zij ook vertegenwoordigd zijn in de Antilliaanse Sociaal Economische Raad hebben de vakbonden een belangrijke mate van inspraak bij het tot stand komen van wettelijke regelingen van sociaal economische aard. De raad, het adviserend orgaan van de regering op sociaal economisch gebied, bestaat maximaal uit 16 leden te benoemen bij Landsbesluit.

E. WERKGEVERSORGANISATIES

De werkgevers zijn in het algemeen aangesloten bij de Verenigingen voor het Bedrijfsleven op Curaçao en Aruba. Op Curaçao bestaat daarnaast de Sociedad di Comerciantenan. De beide Verenigingen voor het Bedrijfsleven werken bij de behartiging van de belangen van handel en industrie nauw samen met de Kamers van Koophandel en Nijverheid op Curaçao en Aruba.

Op Bonaire is onlangs een Kamer van Koophandel opgericht.

In de S.E.R. zijn ook de werkgevers vertegenwoordigd.

ENKELE WOORDEN IN PAPIAMENTU

aardappel	batáta
auto	auto
badkamer	cuarto di banjo

bed	cama
dansen	baila
duur	káru
eetkamer	comedór
eten (werkwoord)	cóme
eten (maaltijd)	cuminda
ezel	buricu
genoeg	basta
goed	bon
goede morgen	bon dia
goedenavond	bon nochi
goedkoop	baráta
hoe maakt U het	con ta bai
hoofdpijn	dolo di cabes
hotel	hotel
huis	cas
ik ben ziek	mi ta malu
jongen	mucha hombre
kind	mucha

man	homber
meisjes	mucha muhé
morgen	maján
namiddag	atardi
ontbijt	desayuno
platteland	cunúcu
rijst	aros
slaapkamer	"kamber di drumi" (dormitorio)
slecht	malu
's morgens	maínta
's middags	merdía
's avonds	anochi
straat	caya
strand	playa
taxi	taxi
tot morgen	te maján
tot ziens	te aworó
vandaag	áwe
vis	pisca
vlees	cárni
vrouw	muhé
welkom	bon biní
winkel	tienda
de zon	sólo
zwemmen	lánda

The End....